

Tájékoztató

a vízgazdálkodási törvény 2021. január 1. napját megelőzően engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltetett felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmény vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárásáról

Budapest, 2021. február

TARTALOMJEGYZÉK

A 2021. január 1. napját megelőzően engedély nélkül létesített vízkivételt biztosító vízellátási rendszerek vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárása	3
Milyen engedély szükséges?	4
Ki a kérelmező?	5
Hogyan kell benyújtani a kérelmet?	5
Mit tartalmazzon a területi vízügyi hatósághoz benyújtott kérelem?	6
A befizetendő igazgatási szolgáltatási díj összege és módja?	7
Ügyintézési határidő?	8
Mely szakhatóságok vesznek részt az engedélyezési eljárásban?	8
Mikor és ki mentesül a vízgazdálkodási bírság megfizetése alól?	8
Mikor nem adható meg a vízjogi fennmaradási engedély és ennek mi a következménye?	9

A 2021. január 1. napját megelőzően engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltet felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmény vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárása

Az engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltetett felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmények vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárás során a fennmaradási engedélyre vonatkozó általános szabályok érvényesek azzal a lényeges különbséggel, hogy a *vízgazdálkodásról* szóló 1995. évi LVII. törvény (a továbbiakban: Vgtv.) 2021. január 1-i hatálybalépéssel módosított 29. § (7) bekezdése alapján:

Mentesül a vízgazdálkodási bírság megfizetése alól az a létesítő vagy üzemeltető, aki az egyes törvényeknek a polgárok biztonságát erősítő módosításáról szóló 2020. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Vgtv.mód3.) hatálybalépését megelőzően engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltet felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményt, ha a vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárást 2023. december 31-ig kérelmezi.” A szabályozás előzménye, hogy a Vgtv. 2016. június 4-től hatályos módosítása, a 29. § (7) bekezdésének beiktatásával az alábbiak szerint rendelkezett:

„Mentesül a vízgazdálkodási bírság fizetése alól az a létesítő, aki a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény módosításáról szóló 2016. évi XLI. törvény hatálybalépését megelőzően vízjogi engedély nélkül létesített vízkivételt biztosító vízilétesítményt, ha annak vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárását 2018. december 31-ig kérelmezi, és az engedély megadásának feltételei fennállnak.”

A legfrissebb hatályba lépett módosítás nem kizárólag a mentesülés időszakának kiterjesztéséről szól. A jogalkotó szűkítette a szabályozás konkrét tárgyát, azzal, hogy a „*vízkivételt biztosító vízilétesítmény*” helyett „*felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmény*” fogalmát, továbbá az „*engedély nélkül létesített*” megfogalmazás helyett „*engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltet*” megjelölést használja. A jogalkotó kiterjesztette a szabályozás alanyát, mivel abban „*létesítő*” helyett „*létesítő vagy üzemeltető*” szerepel, valamint meghosszabbította a mentesülés időszakát 2023. december 31. napjáig.

Ennek megfelelően egyrészt, ha a létesítő és egyben üzemeltető 2021. január 1. napját megelőzően engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményt, akkor annak további üzemeltetése érdekében szankció alkalmazása nélkül juthat vízjogi fennmaradási engedélyhez. Másrészt, ha létesítő esetlegesen nem ismert, de az üzemeltető jelenleg a 2021. január 1.-jét megelőzően engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményt üzemelteti, akkor annak további üzemeltetéséhez szankció alkalmazása nélkül kaphat vízjogi fennmaradási engedélyt. Az engedélyek hozzájárulnak ahhoz, hogy Magyarország területén a vízkivételt biztosító vízilétesítmények vonatkozásában a jogkövető magatartás erősödjön, továbbá a vízgazdálkodási célok és a vizek jó állapotának megőrzése megvalósuljon. Ennek megfelelően ismertté váljon a vízhasználatok pontos mennyisége és biztosított legyen a vízkészlet igénybevétele után a járulék megfizetése, illetve a hatósági felügyelet.

A mezőgazdasági öntözési célú, felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmények:

2021. január 01-vel módosult a 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet, amely módosítás értelmében **a mezőgazdasági öntözési célú, felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményekkel kapcsolatos** vízügyi és vízvédelmi hatósági, szakhatósági hatáskört, országos illetékességgel a Nemzeti Földügyi Központ látja el.

Az ügyfelekre nézve ez azt jelenti, hogy a mezőgazdasági öntözési célt szolgáló kutakra vonatkozó kérelmet 2021. január 01. napját követően a Nemzeti Földügyi Központoz kell benyújtani.

A felszín alatti vízkivételhez kapcsolódó további vízilétesítmények és vízimunkák (így különösen: az öntözőtelepek, tározók) engedélyezése továbbra is a vízügyi és vízvédelmi hatáskörrel rendelkező katasztrófavédelem igazgatóságok hatáskörébe tartozik.

A Nemzeti Földügyi Központ elérhetőségei:

Székhely: 1149 Budapest, Bosnyák tér 5.

Levél cím: 1590 Budapest, Pf. 195

Telefonszám: +36 1 467 6700

E-mail cím: nfk@nfk.gov.hu

Ügyfélszolgálat: ugyfelszolgalat@nfk.gov.hu

Milyen engedély szükséges?

Engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltetett felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményekre vonatkozóan fennmaradási engedélyt kell kérni.

Tekintettel arra, hogy Vgtv. 29. § (7) bekezdése nem tesz különbséget a vízkivételt biztosító vízilétesítmények között, így ezek utólagos engedélyezésének hatásköre megoszlik a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörrel rendelkező települési önkormányzatok jegyzői és a vízügyi és vízvédelmi hatáskörrel rendelkező hatóságok, azaz a fővárosi és a kijelölt megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok között.

A települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörébe tartozik és a jegyző fennmaradási engedélye szükséges

a) olyan kút létesítéséhez, üzemeltetéséhez, fennmaradásához és megszüntetéséhez, amely a következő feltételeket együttesen teljesíti:

aa) a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló kormányrendelet szerint kijelölt, kijelölés alatt álló, illetve előzetesen lehatárolt belső, külső és hidrogeológiai védőidom, védőterület, valamint karszt- vagy rétegvíz készlet igénybevétele, érintése nélkül, és legfeljebb 500 m³/év vízigénybevétellel kizárólag talajvíz készlet vagy parti szűrésű vízkészlet felhasználásával üzemel,

ab) épülettel vagy annak építésére jogosító hatósági határozattal, egyszerű bejelentéssel rendelkező ingatlanon van, és magánszemélyek részéről a házi ivóvízigény vagy a háztartási igények kielégítését szolgálja, és ac) nem gazdasági célú vízigény;

b) az ab) pontban szereplő házi ivóvízigény kielégítését szolgáló kúthoz tartozó, víztisztítási feladatokat ellátó vízilétesítmény létesítéséhez, üzemeltetéséhez, fennmaradásához és megszüntetéséhez;

c) az 500 m³/év mennyiséget meg nem haladó, kizárólag háztartási szennyvíz tisztítását (CE megfelelőségi jelöléssel rendelkező szennyvízkezelő berendezések kivételével) és a tisztított szennyvíz elszikkasztását szolgáló vízilétesítmény létesítéséhez, üzemeltetéséhez, fennmaradásához és megszüntetéséhez.

A fenti eseteket kivéve minden más esetben a vízügyi és vízvédelmi hatáskörrel rendelkező hatóság, azaz a fővárosi és megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok fennmaradási engedélyre szükséges *engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltetett felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményekre* vonatkozóan.

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 29. § (7) bekezdése, a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 15. § (1) bekezdése és 24. § (1) bekezdése, a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet

A területi vízügyi hatóságok eljárására vonatkozó szabályok

Ki a kérelmező?

Az engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltetett felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményekre vonatkozó fennmaradási engedélyt az építtetőnek (tulajdonosnak) kell kérelmeznie.

A kérelmet eljáró képviselőként benyújthatja a fentiek által meghatalmazott személy vagy szervezet is.

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 15. § (1) bekezdése

Hogyan kell benyújtani a kérelmet?

A vízjogi fennmaradási engedély 2018. január 01. napjától kizárólag írásban terjeszthető elő. A vízjogi fennmaradási engedély kérelmet az elektronikus eljárásra köteles ügyfeleknek, továbbá az azt választó természetes személyeknek 2020. január 1-től VIZEK rendszeren keresztül kell benyújtani. Link: <https://vizek.gov.hu/>

Természetes személyeknek lehetősége van postai úton is, de az elektronikus eljárásra kötelezett ügyfelek kizárólag a VIZEK rendszeren keresztül nyújthatják be a kérelmet. Az elektronikus levélcímről (e-mail) érkező beadványok a vonatkozó jogszabályi rendelkezések értelmében nem felelnek meg az írásbeli kapcsolattartás követelményeinek.

Fontos!

Elektronikus ügyintézésre köteles:

- a) az ügyfélként eljáró aa) gazdálkodó szervezet, ab) állam, ac) önkormányzat, ad) költségvetési szerv, ae) ügyész, af) jegyző, ag) köztestület, ah) az ac)-ag) alpontok hatálya alá nem tartozó egyéb közigazgatási hatóság, valamint b) az ügyfél jogi képviselője.*

A fentiekén túl, ha az ügyfél az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény szerint elektronikus ügyintézésre nem köteles, a kérelmet

- a) vízügyi hatósági eljárás esetén aa) a Vgtv.-ben meghatározott, VIZEK megnevezésű elektronikus rendszerben (a továbbiakban: VIZEK rendszer) vagy ab) papír alapon, valamint egy példány elektronikus adathordozón benyújtott engedélyezési tervdokumentációval,
- b) helyi vízgazdálkodási hatósági eljárás esetén papír alapon vagy elektronikus úton egy példány engedélyezési tervdokumentációval nyújtja be.

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28/B. § a) pontja, az elektronikus ügyintézés és a bizalmi szolgáltatások általános szabályairól szóló 2015. évi CCXXII. törvény 8. § (1) bekezdése, 9. § (1) bekezdése és a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 1/B. § (2) bekezdése

Mit tartalmazzon a területi vízügyi hatósághoz benyújtott kérelem?

A területi vízügyi hatósághoz benyújtásra kerülő, vízjogi fennmaradási engedéllyel kapcsolatos kérelem elbírálása során a vízjogi létesítési és üzemeltetési engedélyezési eljárásra vonatkozó rendelkezések megfelelő alkalmazásával kell eljárni azzal, hogy a kérelemhez a tényleges megvalósulási állapotot tartalmazó tervdokumentációt kell csatolni. A kérelmezőnek a kérelem részeként igazolnia kell:

a) ha a tervezett vízimunka vagy vízilétesítmény közműveket érint, a közmű kezelője (üzemeltetője) - az engedélyezési dokumentációra alapozott, a kérelemmel összefüggő - hozzájárulásának meglétét,

b) közcélú vízilétesítmény elhelyezésénél, vízvezetési szolgalmi jog megállapítására irányuló kérelem [Vgtv. 20. § (1) bekezdése] esetén az ingatlan tulajdonosa, állami tulajdon esetén vagyongazdálkodója és a szolgalmat alapítását kérő közötti - a korlátozás mértékének megfelelő kártalanításra vonatkozó - megállapodás meglétét, megállapodás hiányában az annak sikertelenségét igazoló nyilatkozatot és az ingatlan tulajdonosa megkeresésének igazolását [Vgtv. 20. § (4) bekezdés],

c) a d) pont kivételével, ha a tervezett vízhasználattal, vízimunka elvégzésével, vízilétesítmény megépítésével, üzemeltetésével vagy megszüntetésével érintett ingatlan nem az engedélyes tulajdona - a közcélú vízilétesítmény elhelyezését biztosító vízvezetési szolgalmat alapításának [Vgtv. 20. § (1) bekezdés], az országos közút és tartozékai, illetve a törzshálózati vasúti pálya és tartozékai víztelenítését szolgáló közcélú vízilétesítmény elhelyezésének [Vgtv. 20. § (3a) bekezdés], a környezeti kármentesítési célú vízilétesítmények elhelyezésének [1995. évi LIII. törvény 101. § (4) bekezdés] esetét kivéve - az ingatlan igénybevételére, használatára vonatkozó jogcím fennállását, vízilétesítmény megvalósítása esetén az ingatlan tulajdonosa, állami tulajdon esetén a vagyongazdálkodója - a tervezett vízilétesítmény tulajdonjogát is megjelölő, az ingatlanhasználattal járó jogokat és kötelezettségeket rögzítő - írásbeli hozzájárulásának meglétét,

d) ha a tervezett vízhasználat, vízimunka elvégzése, vízilétesítmény megépítése, üzemeltetése vagy megszüntetése termőföldet érint vagy nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű ügy részeként valósul meg, azonban az ingatlan nem az engedélyes tulajdona - a közcélú vízilétesítmény elhelyezését biztosító vízvezetési szolgalmat alapításának [Vgtv. 20. § (1) bekezdés], az országos közút és tartozékai, illetve a törzshálózati vasúti pálya és tartozékai víztelenítését szolgáló közcélú vízilétesítmény elhelyezésének [Vgtv. 20. § (3a) bekezdés], a környezeti kármentesítési célú vízilétesítmények elhelyezésének [1995. évi LIII. törvény 101. § (4) bekezdés] esetét kivéve -, a létesítő (kérelmező) nyilatkozatának fennállását arról, hogy rendelkezik vagy a kivitelezés megkezdéséig rendelkezni fog az érintett ingatlan

vonatkozásában a polgári jog szabályai szerinti jogosultsággal, illetve a tervezett vízhasználattal, vízimunka elvégzésével, vízilétesítmény megépítésével, üzemeltetésével vagy megszüntetésével összefüggésben létrejött vagy létrejövő megállapodással,

e) ha a tervezett vízhasználat, vízimunka, vízilétesítmény állami tulajdonban lévő vízkészletet, vízilétesítményt, felszín alatti vizek víztartó képződményét vagy felszíni víz medrét érinti, vagy arra közvetlen hatással van, a vízügyi igazgatóság vagyongazdálkodási hozzájárulásának meglétét,

f) valamennyi vízhasználat, vízimunka, vízilétesítmény esetén - elvi vízjogi és fennmaradási engedélynél az erre irányuló kérelemnél, vízhasználat önálló engedélyezése esetén a vízjogi üzemeltetési engedély iránti kérelemnél, különben a vízjogi létesítési engedély iránti kérelemnél - a vízügyi igazgatóság vízügyi objektumazonosítási nyilatkozata meglétét.

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 1/B. § (4) bekezdése és 15. § (3) bekezdése

Ha a kút épülettel vagy annak építésére jogosító hatósági határozattal, egyszerű bejelentéssel rendelkező ingatlanon van, és magánszemélyek részéről a házi ivóvízigény vagy a háztartási igények kielégítését szolgálja, nem gazdasági célú vízigény kielégítése céljából létesül, 500 m³/év mennyiséget meg nem haladó vízigénybevétellel kizárólag talajvízkészlet vagy parti szűrésű vízkészlet felhasználásával üzemel, de a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízilétesítmények védelméről szóló kormányrendelet szerint kijelölt, kijelölés alatt álló, illetve előzetesen lehatárolt belső, külső vagy hidrogeológiai védőidomot, védőterületet érint, és így engedélyezése a vízügyi hatóság jogkörébe tartozik, akkor a dokumentáció tartalma azonos a 2. mellékletben meghatározottakkal.

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: A vízjogi engedélyezési eljáráshoz szükséges dokumentáció tartalmáról szóló 41/2017. (XII. 29.) BM rendelet 3. mellékletének 3. pontja

A befizetendő igazgatási szolgáltatási díj összege és módja?

A területi vízügyi hatóság vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárásának lefolytatásáért alapesetben igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni, melynek mértéke függ a vízhasználat, azaz jelen esetben a víz hasznosítása érdekében történő vízmennyiségi igénybevétel mértékétől. Kivételt képeznek ez alól a vízügyi igazgatóságok 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 1/C.§ pontjában foglalt mentességei, továbbá a települési önkormányzat jegyzőjének hatáskörbe tartozó engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltetett felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmények engedélyezési eljárásai, melyek esetében az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény XIII. fejezetének 1. pontja rendelkezik.

A fentiekkel ellentétben azonban a Vgtv. a következőkről rendelkezik:

„Mentes az illeték- és díjfizetési kötelezettség alól

b) a felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmények engedélyezési eljárása.”

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: Vgtv. 31. § (2) bekezdése és 31/A.§-a, az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény XIII. fejezetének 1. pontja

Ügyintézési határidő?

A vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárás ügyintézési határideje (teljes eljárásban) 60 nap. Az eljárás a kérelemnek az eljáró hatósághoz történő megérkezését követő napon indul. Az ügyintézési határidő az eljárás megindulásának napján kezdődik.

Az ügyintézési határidőbe nem számít be az eljárás felfüggesztésének, szünetelésének és az ügyfél mulasztásának vagy késedelmének időtartama.

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: Ákr. 50. § (2) bekezdés c) pontja, Ákr. 50. § (5) bekezdése

Mely szakhatóságok vesznek részt az engedélyezési eljárásban?

A vízjogi fennmaradási engedélyezési eljárásban, amennyiben a szakhatósági bevonás és közreműködés feltételei az eljárásban teljesülnek, a hatóság jellemzően az alábbi szakhatóságokat fogja megkeresni, de az engedélykérelemtől függően más szakhatósági állásfoglalás beszerzése is szükségessé válhat:

- fővárosi és megyei kormányhivatal környezetvédelmi, természetvédelmi, népegészségügyi, erdészeti, talajvédelmi, hatáskörében eljáró kormányhivatal, valamint a Magyar Bányászati és Földtani Szolgálat

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. melléklet 16. táblázata

Mikor és ki mentesül a vízgazdálkodási bírság megfizetése alól?

Amennyiben a 2023. december 31-ig benyújtott fennmaradási engedély **kérelem** alapján a fennmaradási engedély megadásának feltételei egyébként fennállnak és az kiadható, úgy a Vgtv. 29. § (7) bekezdésében foglaltak értelmében a vízgazdálkodási bírság fizetése alól mentesülnek azok a létesítők vagy üzemeltetők, akik Vgtv.mód3. hatálybalépését, azaz 2021. január 1. napját megelőzően engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltet felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítményt.

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: Vgtv. 29. § (7) bekezdése

Fontos!

Az engedély nélkül létesített vízkivételt biztosító vízilétesítmények vízjogi fennmaradási engedélyének kiadására irányuló eljárás során, amennyiben a benyújtott kérelemben, vagy annak mellékleteiben foglalt információk alapján nem megállapítható az engedélyezni kívánt vízkivételt biztosító vízilétesítmény létesítésének időpontja, tényállás tisztázás keretén belül a kérelmezőt erre vonatkozóan nyilatkozattételre kell felhívni.

Abban az esetben, ha a kérelmező úgy nyilatkozik, hogy vízkivételt biztosító vízilétesítménye a Vgtv.mód3. hatálybalépését, azaz 2021. január 1. napját megelőzően létesült, a vízgazdálkodási bírság megfizetése alól mentesül, ellenkező esetben a megszokott eljárásrend alapján a fennmaradási engedély kiadásával egyidejűleg a vízgazdálkodási bírság megfizetésére kell kötelezni.

Mikor nem adható meg a vízjogi fennmaradási engedély és ennek mi a következménye?

Amennyiben az engedély nélkül vagy engedélytől eltérően létesített vagy üzemeltetett felszín alatti vízkivételt biztosító vízilétesítmény vízgazdálkodási, környezet- vagy természetvédelmi szempontból káros és ez átalakítással sem szüntethető meg, a vízjogi fennmaradási engedély kiadására irányuló kérelmet el kell utasítani és emellett az építetöt a létesítmény megszüntetésére (elbontására) kell kötelezni.

Fontos!

A vízilétesítmény megszüntetése egyébiránt engedélyköteles tevékenység, emiatt a vízkivételt biztosító vízilétesítmény megszüntetésére irányuló hivatalból indított kötelezési eljárás során először az ügyfelet terv- és adatszolgáltatásra, azaz a megszüntetési engedélyhez szükséges tervdokumentációval és annak mellékleteivel azonos tartalmú dokumentáció benyújtására kell kötelezni.

Vonatkozó jogszabályi rendelkezés: 72/1996. (V. 22.) Korm. rendelet 16. § (1) bekezdése, 18. § (2) és (3) bek.

Záradék:

Felhívom a figyelmet arra, hogy a fenti általános tájékoztatást a BM Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság a jogszabályokban foglaltak célirányos idézésével adta meg, melyeket minden esetben az egyedi ügyre vonatkozóan kell megfelelően alkalmazni. Bővebb előzetes tájékoztatást a helyi vízgazdálkodási hatósági jogkörrel rendelkező települési önkormányzatok jegyzői és a vízügyi és vízvédelmi hatáskörrel rendelkező hatóságok, azaz a fővárosi és a kijelölt megyei katasztrófavédelmi igazgatóságok adhatnak.